

Οι Βιβλιοθηκονομικές Σπουδές στην Ελλάδα

Από Νικόλαο Γεωργάνο
Προϊστάμενο Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας
του Τ.Ε.Ι. Αθήνας.

Κύριε εκπρόσωπε της Ελληνικής Πρεσβείας
Κύριε Πρόεδρε
Αγαπητοί φίλοι,

Τριπλή είναι η χαρά μου, που βρίσκομαι κοντά σας: Γιατί πατώ την πολύπαθη και αγιασμένη κυπριακή γη, γιατί μου δίνεται η ευκαιρία τούτη την ώρα να βρίσκομαι ανάμεσα σ' ανθρώπους του πνεύματος και γιατί ανάμεσα σας βλέπω παλιούς σπουδαστές του τμήματος βιβλιοθηκονομίας του Τ.Ε.Ι. της Αθήνας, του οποίου έχω την τιμή να προΐσταμαι.

Εύχομαι η σύναξη αυτή να φέρει πλούσιους τους καρπούς, για τη δική σας επαγγελματική πρόοδο και για τη γενικότερη ανέλιξη του τόπου.

Τούτο που σας λέγω δεν είναι απλό σχήμα λόγου. Πρέπει να κατανοήσουμε όλοι, πως για να προσδεύσει ένας λαός είναι ανάγκη να σκύψει και να πιει από τα νάματα της πολύχρονης πείρας, που είναι αποθησαυρισμένη στους τόμους των βιβλίων.

Και σεις είστε εκείνοι που κρατάτε αυτό το θησαυρό. Αλλ' αυτός ο θησαυρός δεν είναι μόνο για σας τους βιβλιοθηκονόμους. Είναι για το λαό, είναι κύρια για τους νέους, την ελπίδα του μέλλοντος.

Αυτό το θησαυρό των βιβλίων που έχετε στις βιβλιοθήκες σας, κάνετε τον φίλο και σύντροφο στον επιστήμονα, στον επαγγελματία, στον απλό άνθρωπο του λαού, στο νέο.

Όμως δεν ήρθα εδώ να σας κάνω κήρυγμα και να σας πω σκέψεις, που, πιστεύω, είναι και δικές σας σκέψεις. Γιατί στη θεωρία καλά τα λέμε, αλλ' εκείνο που έχει μεγαλύτερη σημασία είναι η εφαρμογή.

Για να βάλουμε τα πράγματα σε μια σειρά, πρέπει να πούμε ότι μιλώντας για βιβλιοθηκονομία και βιβλιοθήκες πρέπει ν' αναφερθούμε σε τρία επί μέρους ζητήματα:

- Α'. Στην υλικοτεχνική υποδομή.
- Β'. Στο βιβλίο και
- Γ'. Στο βιβλιοθηκονόμο

Λίγα λόγια για τον καθένα από τους τομείς αυτούς.

- Α'. Όταν μιλάμε για κτίριο βιβλιοθήκης σήμερα δεν είναι καθόλου σωστό να εννοούμε μια αίθουσα με μερικά τραπέζια για τους αναγνώστες και κάμποσα ράφια που να τοποθετούνται τα βιβλία.

Οι σύγχρονες προδιαγραφές για τις βιβλιοθήκες είναι πολλές αίθουσες: αίθουσες βιβλίων, αίθουσες αναγνωστηρίου με ιδιαίτερα διαμερί-

ματα αναγνωστών, αίθουσες οπτικοακουστικών μέσων, αίθουσες για τα παιδιά, αίθουσες - αναπαυτήρια κ.ά.

Για να γίνουν όμως αυτά χρειάζονται χρήματα και τα χρήματα πρέπει να τα διαθέσει η πολιτεία. Αν δεν τα διαθέσει, έτσι που πάμε, θα είμαστε ουραγοί στις ραγδαίες παγκόσμιες εξελίξεις.

Εμείς οι Έλληνες εξάλλου δεν έχουμε τίποτε άλλο να προσφέρουμε στην παγκόσμια κοινότητα, παρά μόνο καρπούς πνευματικούς. Τα πλούτη μας είναι το πνεύμα. Αυτό πρέπει να καλλιεργήσουμε. Μην επαναπαυόμαστε στις δάφνες των αρχαίων «ημών» προγόνων. Εκείνοι πολλά πρόσφεραν στην ανθρωπότητα και τους ανήκει τιμή. Εμείς σήμερα τι κάνουμε; Βέβαια αισθανόμαστε περήφανοι για την κληρονομιά μας αλλά έχουμε υποχρέωση να δημιουργήσουμε και εμείς. Να βάλουμε και μεις ένα λιθαράκι στο οικοδόμημα του σύγχρονου πολιτισμού μας.

Η πολιτεία λοιπόν πρέπει να εννοήσει ότι η δημιουργία σύγχρονων βιβλιοθηκών είναι αναγκαία και για το σκοπό αυτό πρέπει να διαθέσει χωρίς φειδώ χρήματα.

Β'. Για το βιβλίο τώρα ο λόγος.

Σε τούτο το θέμα πολλά μπορούμε να πούμε.

Κατ' αρχή για να είναι μια βιβλιοθήκη πλήρης πρέπει να διαθέτει μια πλούσια συλλογή βιβλίων και περιοδικών.

Δεν εννοείται βιβλιοθήκη με μερικές εκατοντάδες βιβλία.

Ο αναγνώστης πρέπει να βρίσκει οπωσδήποτε στη βιβλιοθήκη που θα επισκεφτεί το βιβλίο που θέλει και σε περίπτωση που δεν υπάρχει, η ίδια η βιβλιοθήκη είναι υποχρεωμένη να του το φέρει μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Το βιβλίο υπάρχει στη βιβλιοθήκη όχι για το ράφι, αλλά για τον αναγνώστη. Μη σας στενοχωρεί η περίπτωση που ίσως κάποιο βιβλίο καταστραφεί ή χαθεί. Μακάρι ο κλέφτης του βιβλίου να το πάρει για να το διαβάσει και να μην το έχει στολίδι στην ατομική του βιβλιοθήκη.

Βιβλιοθήκη με καινούργια βιβλία δεν είναι βιβλιοθήκη, αλλά έκθεση βιβλίων.

Γ'. Άφησα τελευταίο το βιβλιοθηκονόμο, αν και είναι η ψυχή της βιβλιοθήκης. Ο σωστός βιβλιοθηκονόμος. Ο βιβλιοθηκονόμος και όχι ο βιβλιοφύλακας της παλιάς εποχής. Ο βιβλιοθηκονόμος με την πλατιά μόρφωση, που είναι ο σύμβουλος του αναγνώστη.

Καθήκον του βιβλιοθηκονόμου δεν είναι να βάζει σε σειρά τα βιβλία και να ξέρει πού βρίσκονται ή να τα καταχωρεί σε καρτέλλες. Αυτή τη δουλειά την κάνουν τώρα οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

Ο καλός βιβλιοθηκονόμος είναι ο οργανωτικός νους της βιβλιοθή-

κης με ευρύτητα πνεύματος.

Γι' αυτό ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει να σπουδάσει τη βιβλιοθηκονομία και ν' αποκτήσει γνώσεις βιβλιοθηκονομικές και γνώσεις γενικής παιδείας.

Στην Ελλάδα μέχρι το 1961 δεν υπήρχαν σχολές Βιβλιοθηκονομίας. Το 1961 με πρωτοβουλία της ΧΕΝ λειτούργησε μονοετής σχολή.

Το 1977 δημιουργήθηκε τμήμα Βιβλιοθηκονομίας στο ΚΑΤΕΕ της Αθήνας και το 1981 τμήμα Βιβλιοθηκονομίας στο ΚΑΤΕΕ της Θεσσαλονίκης.

Το 1983 ψηφίστηκε, όπως ξέρετε, από τη Βουλή των Ελλήνων ο νόμος 1404 για τα Τ.Ε.Ι.

Α.Ε.Ι και Τ.Ε.Ι στην Ελλάδα ανήκουν στην ενιαία τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Στο τμήμα Βιβλιοθηκονομίας οι σπουδές διαρκούν 6 εξάμηνα.

Τα μαθήματα που διδάσκονται διακρίνονται σε μαθήματα γενικής παιδείας και μαθήματα βιβλιοθηκονομίας.

Τα μαθήματα αναφέρονται στο πρόγραμμα που έχετε στα χέρια σας.

Η φοίτηση των σπουδαστών παίζει μεγάλο ρόλο στην όλη πρόοδο γιατί η βαθμολογία του κάθε μαθήματος διαμορφώνεται από τις παρουσίες, τη συμμετοχή στο μάθημα και τις τελικές εξετάσεις.

Μετά την αποφοίτηση ο σπουδαστής είναι υποχρεωμένος να ασκηθεί πρακτικά επί ένα εξάμηνο σε μια οργανωμένη βιβλιοθήκη και να εκπονήσει πτυχιακή εργασία.

Όταν σ' όλα τα παραπάνω αντεπεξέλθει με επιτυχία καθίσταται πτυχιούχος του τμήματος.

Από πρόχειρα στοιχεία που έχω, μέχρι τώρα πήραν πτυχίο Βιβλιοθηκονομίας τριακόσιοι περίπου σπουδαστές. Απ' αυτούς απασχολούνται σε βιβλιοθήκες 70%, δεν έχουμε πληροφορίες για το 20% και δεν έχουν ακόμη εργασία 10%.

Το μέλλον για τους Βιβλιοθηκονόμους φαίνεται ευοίωνο.

Εδώ πρέπει να πω πως είναι ανάγκη η πολιτεία:

1. Να κατοχυρώσει το πτυχίο του Βιβλιοθηκονόμου.
2. Να διορίζει στις Βιβλιοθήκες μόνο Βιβλιοθηκονόμους.

Εμείς από την πλευρά μας καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια να οργανώσουμε σωστά τις σπουδές των σπουδαστών της Βιβλιοθηκονομίας, ώστε να ξέρουν τι πρέπει να κάνουν, όταν πάνε στη Βιβλιοθήκη.

Δεν θα πάψουμε να εργαζόμαστε με ζήλο προς την κατεύθυνση αυτή.

Οι σπουδαστές της Βιβλιοθηκονομίας από την Κύπρο είναι πάντα ευ-
πρόδεκτοι και έχουν την αγάπη μας. Θέλω όμως με την ευκαιρία αυτή
να παρακαλέσω την Κυπριακή Ένωση Επαγγελματιών Βιβλιοθηκονομικών, που
είχε την ωραία αυτή πρωτοβουλία της σύγκλησης του συμποσίου, να κα-
ταστήσει γνωστό το έργο του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του ΤΕΙ της
Αθήνας, ώστε περισσότεροι Κύπριοι νέοι να σπουδάσουν Βιβλιοθηκονομία
στην Ελλάδα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

*Πρόεδρος: Ευχαριστούμε τον κ. Γεωργάνο για την πολύ ενδιαφέρουσα
ανακοίνωσή του. Μας έδωσε πολλά ερεθίσματα και νομίζω πως όταν έρ-
θει η ώρα θα υποβληθούν αρκετές ερωτήσεις και θα ζητηθούν πρόσθε-
τες διευκρινήσεις.*

*The 2nd Speaker of this session is Dr. John Harvey head of the In-
tercollege library and ex-head of the Library School of the University of
Teheran, Iran.*

*I call upon Dr. Harvey to deliver his speech. Dr. Harvey will speak
on the need for library education.*